המשגיח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

גליון מס' 259

ד"ת מוקדשים לעילוי נשמת מו"א ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.

שבת פרשת ויצא תשפ"ז

פְּנִינִים מִשֻּׁלְחָן מְלָכִים

"וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע" (כח, י)

בַּמִּדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה סָח, ב) מוֹפִיעַ שֶׁכַּאֲשֶׁר נָטַל אֱלִיפַז מִיַּעֲקֹב אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ, אָמַר יַעֲקֹב: "לֵית אָנָא מֵבָּד סִבְרֵי מִן בָּרַי" – אֵינֶנִּי מְאַבֵּד אֶת בִּטְחוֹנִי בִּבּוֹרְאִי, אֶלָּא עֶזְרִי מֵעִם ה'. יַעֲקֹב יוֹצֵא אֶל הַלֹּא-נוֹדָע, חָסֵר כֹּל, וּבְכָל זֹאת מָלֵא בִּטָּחוֹן שָׁלֵם . בְּאַחַת הַפְּעָמִים, בְּאֶמְצַע שִׁעוּרוֹ שֶׁל רַבִּי חַיִּים מוּוֹלָאזִ'ין, שָׁאַל הָרַב אֶת תַּלְמִידָיו לְמִי יֵשׁ שָׁעוֹן. הַשֶּׁקֶט שֶׁשָּׂרַר בַּחֶדֶר עָנָה מֵעַצְמוֹ – לְאִישׁ מֵהֶם לֹא הָיָה שָׁעוֹן. אָמַר רַבִּי חַיִּים: סִימָן שֶׁחָסֵר לָנוּ בִּטָּחוֹן בַּשֵּׁם; אִלּוּ הָיִינוּ בּוֹטְחִים בּוֹ כָּרָאוּי – הָיָה לָנוּ שָׁעוֹן, אֲפִלּוּ שָׁעוֹן זָהָב . רַבִּי חַיִּים הִמְשִׁיךְ בַּשִּׁעוּר, וּלְפֶתַע נִשְׁמְעוּ דְּפִיקוֹת בַּדֶּלֶת. חַיָּל לָבוּשׁ מַדֵּי צָבָא נִגַּשׁ אֶל הַשֻּׁלְחָן בִּבְהִילוּת: "רַבִּי, סְלִיחָה עַל הַהַפְרָעָה. יְהוּדִי אֲנִי, מִשָּׁרֵת בְּעַל כָּרְחִי בַּצָּבָא שֶׁל גּוֹיִים. אָנוּ יוֹצְאִים לַקְּרָב, וּבִרְשׁוּתִי שָׁעוֹן יָקָר". הוֹצִיא הַחַיָּל שָׁעוֹן זָהָב מִכִּיסוֹ וְאָמַר: "אֲנִי מְפַחֵד לְקַחְתּוֹ עִמִּי, וְאֵין לִי אָדָם נֶאֱמָן חוּץ מִכֶּם. אֲנִי מַפְקִידוֹ בְּיֶדְכֶם: אִם אָשׁוּב – תַּחְזִירוּ לִי, וְאִם לֹא – יִהְיֶה שֶׁלָּכֶם". כָּךְ קִבֵּל רַבִּי חַיִּים שָׁעוֹן זָהָב בְּאוֹתָהּ שָׁעָה מַמָּשׁ .

וְכָךְ מָצָאנוּ גַּם בַּמַּחֲלֹקֶת הַמְפֻרְסֶמֶת בֵּין הַגָּאוֹן <u>רַבִּי יִשְׂרָאֵל סַלַנְטֶר</u> לָרַשָׁ"שׁ. הָרַשָׁ"שׁ טָעַן שֶׁאֵין לוֹמַר עַל אָדָם הַבּוֹטֵחַ בָּה' שֶׁיַּשִּׂיג בְּוַדָּאוּת אֶת כָּל מָה שֶׁבּוֹטֵחַ עָלָיו. וְרַבִּי יִשְׂרָאֵל סַלַנְטֶר חָלַק עָלָיו וְאָמַר: "בְּוַדַּאי יַשִּׂיג!" כְּדֵי לְהוֹכִיחַ אֶת הַדָּבָר, הִכְרִיז בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהוּא בּוֹטֵחַ בָּה' שֶׁיַּשִּׂיג שָׁעוֹן זָהָב. וּלְאַחַר רְגָעִים סְפוּרִים נִכְנַס אָדָם וּבְיָדוֹ – שָׁעוֹן זָהָב, וְנָתְנוּ לְרַבִּי יִשְׂרָאֵל .

שְׁנֵי הַסִּפּוּרִים הַלָּלוּ אֵינָם בָּאִים לְלַמֵּד שֶׁהַבִּטָּחוֹן הוּא "מְכוֹנָה" לַהֲפָקַת נִסִּים. אֶלָּא לְלַמֵּד מַהוּ מַצַּב פְּנִימִי: בִּטָּחוֹן אֲמִתִּי, שָׁלֵם, מֻחְלָט, כְּעֶצְמַת אֱמוּנָתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁאָמַר "לֵית אָנָא מֵבָּד סִבְרֵי מִן בָּרַי" גַּם כַּאֲשֶׁר נוֹטֵל אֱלִיפַז כָּל אֲשֶׁר לוֹ. תָּמִיד נִשְׁאַר לוֹ דָּבָר אֶחָד – בִּטְחוֹנוֹ בָּה' .

(בְּמַחֲשָׁבָה תְּחִלָּה)

עניין של חינוך

"וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע" (כח, י)

וּבָרַשָׁ"י: יְצִיאַת צַדִּיק מִן הַמָּקוֹם עוֹשָׂה רֹשֶׁם .

מַעֲשֶׂה בְּהגה"ק רַבִּי דָּוִד שְׁלֹמֹה אַיְבְּשִׁיץ זצ"ל, בַּעַל ה"לְבוּשֵׁי שְׁרָד", שֶׁנֶּאֱלַץ לַעֲזֹב אֶת עִיר רַבָּנוּתוֹ 'סוֹרוֹקָה', מִשּׁוּם שֶׁאַנְשֵׁי הַמָּקוֹם הִתְנַגְּדוּ לוֹ - לְפִי שֶׁהָיָה מַטִּיף לָהֶם מוּסָר וּמַצְבִּיעַ בְּגָלוּי עַל מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים . כַּאֲשֶׁר נִפְרַד מֵהָעִיר, יָצְאוּ כָּל אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם לְלַוּוֹתוֹ. פָּנָה ר' שְׁלֹמֹה וְאָמַר: מָה נָּאֶה הוֹדָהּ וְזִיוָהּ שֶׁל עִיר זוֹ ! תָּמְהוּ עָלָיו: כֵּיצַד רַבֵּנוּ אוֹמֵר דָּבָר זֶה, וַהֲלֹא הָיָה רָגִיל לוֹמַר שֶׁאֵין כְּ'סוֹרוֹקָה' – הַפְּחוּתָה שֶׁבָּעָרִים? הֵשִׁיב לָהֶם ר' שְׁלֹמֹה: אַף אֲנִי אוֹמֵר כֵּן כְּשֶׁהֲנֵכֶם בָּעִיר, אַךְ עַתָּה, מִשֶּׁיְּצָאתֶם כֻּלְּכֶם לְלַוּוֹתֵנִי, וְלֹא נוֹתַר בָּהּ אִישׁ - הֲרֵי הִיא מְלֵאָה הוֹד וְהָדָר .

בברכת שבת שלום מערכת לב ארי

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה...

'נקוי שְׂנַיִם'\ סִפּוּר עַל מרן כ"ק האדמו"ר רבי שלמה בנימין הלוי אשלג זצ"ל זיע"א. (מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך 'פניני הצדיקים')

סִפֵּר בְּנוֹ, כ"ק הָאַדְמוֹ"ר ר' שִׂמְחָה אַבְרָהָם שְׁלִיטָ"א: "זָכוּרְנִי בִּילְדוּתִי הִגִּיעָה אִשָּׁה לְבֵיתֵנוּ וּבִקְּשָׁה לְהִכָּנֵס לְרַבִּי. וְאָכֵן הִיא נִכְנְסָה וְהִגִּישָׁה לְרַבִּי פִּיתְקָא, שֶׁבָּהּ כָּתְבָה, שֶׁבַּעֲלָהּ חוֹלֶה אָנוּשׁ מַמָּשׁ, וּמְבַקֶּשֶׁת הִיא בְּרַחֲמִים, שֶׁהָרַבִּי יַעְתִּיר עָלָיו לִרְפוּאָתוֹ. הָרַבִּי לָקַח אֶת הַפִּיתְקָא וְהִבִּיט בּוֹ, וְהֵחֵל לְדַבֵּר עַל עִנְיָנִים שׁוֹנִים וּמְשֻׁנִּים, כְּגוֹן: בְּמָה הוּא עוֹבֵד? תּוֹךְ כְּדֵי דִּבּוּר, גִּלְגֵּל הָרַבִּי אֶת הַפִּיתְקָא כְּקִיסָם וְעָשָׂה עַצְמוֹ כְּמְנַקֶּה בֵּין שִׁנָּיו. הָאִשָּׁה הָיְתָה מְאוֹד הִיסְטֵרִית, בָּכְתָה וּבִקְּשָׁה שׁוּב מִן הָרַבִּי, שֶׁיְּבָרֵךְ אֶת בַּעֲלָהּ, אַךְ הָרַבִּי הֵגִיב בְּקֹר רוּחַ וְאָמַר: "הַשי"ת יַעֲזֹר שֶׁהוּא יִהְיֶה בָּרִיא וְחָזָק כְּמוֹ צָעִיר". וְשׁוּב דִּבֵּר עַל הָא וְעַל דָּא. וְתוֹךְ כְּדֵי דִּבּוּרוֹ שָׂחַק עִם הַפִּיתְקָא וְתָלַשׁ מִפֹּה וּמִשָּׁם פִּסּוֹת קְטַנּוֹת שֶׁנִּרְטְבוּ. הָאִשָּׁה רָאֲתָה, שֶׁהָרַבִּי לֹא כָּל כָּךְ מֻדְאָג, יָצְאָה מֵחַדְרוֹ וּפָנְתָה לָרַבָּנִית תליט"א בִּבְכִיּוֹת: "מָה אֶעֱשֶׂה? בַּעֲלִי חוֹלֶה אָנוּשׁ, וְהָרַבִּי מִתְיַחֵס בְּזִלְזוּל". אָמְרָה לָהּ הָרַבָּנִית: "הֲרֵי הָרַבִּי בֵּרַךְ בִּרְפוּאָה שְׁלֵמָה, והשי"ת יַעֲזֹר שֶׁאָכֵן יַבְרִיא". כָּךְ בְּמֶשֶׁךְ דַּקּוֹת אֲרֻכּוֹת, עַד שֶׁהָרַבָּנִית הִרְגִּיעָה אוֹתָהּ. כְּשֶׁיָּצָא הָרַבִּי מֵחַדְרוֹ, נִגַּשׁ אַחַד הַבַּחוּרִים, שֶׁהִסְתַּקְרֵן לָדַעַת מָה כָּתוּב בְּ"קְוִיטְל". נִכְנַס לְחַדְרוֹ שֶׁל הָרַבִּי וּמָצָא אֶת הַקְוִיטְל בַּמַּאֲפֵרָה, מְגֻלְגָּל וּמְקֻמָּט. אַךְ כְּשֶׁפָּתַח רָאָה, שֶׁכְּתוּבִים בּוֹ רַק אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַחוֹלֶה, וְכָל שְׁאָר הַמַּחֲלוֹת וְהַבְּעָיוֹת, שֶׁהָיוּ אַף הֵן כְּתוּבוֹת, תָּלַשׁ הָרַבִּי בְּעֵת דִּבּוּרוֹ, וְאָכֵן, אָדָם זֶה הִבְרִיא כָּלִיל, וְחַי עוֹד יוֹתֵר מִשְּׁלוֹשִׁים שָׁנָה מֵאָז אוֹתוֹ 'נקוי שְׂנַיִם', עַד לְמַעְלָה מִגִּיל תִּשְׁעִים!.

הילולא דצדיקיא

הילולת מרן כ"ק הרב האדמו"ר רבי שלמה בנימין הלוי אשלג זצ"ל זיע"א

(ה' כסליו תשד"מ)

האדמו"ר הרב שלמה בנימין הלוי אשלג זצ"ל- נולד ב-ה' טבת ה'תר"ע בוורשא - פולין אביו: האדמו"ר יהודה לייב ברי' שמחה- 'בעל הסולם' זיע"א. ולאמו: מרת רבקה רויזא ע"ה. מינקותו ניכר כחריף וכבור סוד שאינו מאבד טיפה, ומלמדיו אהבו להשתעשע עימו בדברי תורה וחסידות גם לאחר שעות הלימוד בתלמוד תורה. בשנת ה'תרפ"ב עלה עם משפחתו לארץ ישראל. בתחילה התגוררו בירושלים. בהיותו כבן שלוש-עשרה כשלמד בישיבת 'בית יוסף' (בשיטת נובהרדוק הליטאית) בחרו הרה"ג מרן רבי הלל ויטקינד לעצמו לחברותא ויחד עמו הכין את השיעורים, שמסר בישיבה ולא פסק מלשבחו על זה שבגיל כה צעיר - יש לו ידע כה רב בש"ס ובחסידות בעמקות וחריפות נדירה. כמו כן למד בישיבות 'חיי עולם', 'עץ חיים', 'תורת אמת'. נודע בבקיאותו בתלמוד הבבלי ובחסידות. זמן קצר לאחר נישואיו החל לומר שיעורים בזוהר הק' ובכתבי האריז"ל בשליחות אביו הק' ושיעוריו סחפו אנשים ולומדים רבים, אע"פ שהיה זה בשנות השואה שכולם היו טרודים ודואגים מה ילד יום ובכל זאת ציבור הלומדים הלך וגדל מיום ליום. בשנת ה'תש"ג באה משלחת לאביו וביקשו, שיואיל לשלוח אליהם את רבינו לאמירת שיעורים ולחיזוק הדת בחיפה ו'בעל הסולם' נעתר לבקשתם. בשנת ה'תשכ"א ייסד את ביה"מ בבני ברק ללימוד חכמת הקבלה וישיבה לבחורים. בקריית ארבע ייסד כולל אברכים, בו למדו חצי יום את תורת הנגלה וחצי יום את תורת הנסתר. רבנו נלב"ע ב- ז' בכסליו תשד"מ. רבנו חי ופעל כ- 74 שנים. ציונו בהר-המנוחות. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תָּגֵן עָלֵינוּ אָמֵן!.

"וְעָנְתָה בִּי צִדְקָתִי בְּיוֹם מָחָר" (ל, לג)

בְּפָרָשָׁתֵנוּ אָנוּ לוֹמְדִים עַל הַפְּעֻלּוֹת שֶׁעָשָׂה יַעֲקֹב אָבִינוּ בְּחָכְמָתוֹ, לְהַצִּיל אֶת מָה שֶׁגָּזַל לָבָן מִמֶּנּוּ .

בִּימֵי עֲלוּמָיו שִׁמֵּשׁ רַבֵּנוּ חַיִּים בֶּן עָטָר זצ"ל, הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ, כְּרַבָּה שֶׁל הָעִיר סָאלִי.

בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה נִזְדַּמֵּן סוֹחֵר אָמִיד לָעִיר בְּדַרְכּוֹ לְמַסָּעָיו, וּבְעֶרֶב שַׁבָּת חִפֵּשׂ מָקוֹם לְהִתְאָרֵחַ לְשַׁבָּת. הוּא פָּנָה אֶל אֶחָד מִנְּדִיבֵי הַלֵּב שֶׁבָּעִיר וּבִקֵּשׁ לְהִתְאַכְסֵן בְּבֵיתוֹ. תְּשׁוּבָתוֹ הַחִיּוּבִית הָיְתָה, בְּוַדַּאי אֶשְׂמַח לְאָרֵחַ אֶתְכֶם בְּבֵיתִי" . אָמַר הָאוֹרֵחַ , מֻכְרָח אֲנִי לְסַדֵּר כַּמָּה עִנְיָנִים עַד שֶׁאָבוֹא אֵלֶיךָ. אָנָּא הוֹדִיעֵנִי כֵּיצַד לְהַגִּיעַ לְבֵיתְךָ, וּבֵינְתַיִם אֲבַקֵּשׁ שֶׁתִּטֹּל לְבֵיתְךָ אֶת תַּרְמִיל הַפֶּסַח שֶׁלִּי. אֵינֶנִּי רוֹצֶה לְהִסְתּוֹבֵב בָּרְחוֹבוֹת עִם כָּל כָּךְ הַרְבֵּה פֶּסַח . הִסְכִּים הַמְאָרֵחַ, נָשָׂא אֶת הַתַּרְמִיל וְהִצְנִיעוֹ בְּיִרְכְּתֵי הַבַּיִת . אֶת הַשַּׁבָּת בִּלָּה הָאוֹרֵחַ בַּאֲוִירָה נוֹחָה וְנָעִימָה, וּכְצֵאת הַשַּׁבָּת הוֹדָה לְמְאָרְחוֹ עַל הָאֵרוּחַ . וְהֵיכָן תַּרְמִילִי? שָׁאַל הָאוֹרֵחַ בְּעָמְדוֹ עַל פֶּתַח הַבַּיִת . תַּרְמִיל? אֵיזֶה תַּרְמִיל? שָׁאַל הַמְאָרֵחַ . זֶה עִם הַפֶּסַח שֶׁמָּסַרְתִּי בְּיָדְכֶם לְהוֹלִיכוֹ לְבֵיתְכֶם, עָנָה הָאוֹרֵחַ . אָמַר הַמְאָרֵחַ, לֹא הָיוּ דְּבָרִים מֵעוֹלָם, לֹא נִמְסַר בְּיָדִי שׁוּם פֶּסַח . בְּלֵית בְּרֵרָה הִזְמִין הָאוֹרֵחַ אֶת מְאָרְחוֹ לְדִין תּוֹרָה אֵצֶל רַבֵּנוּ הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ . רַבֵּנוּ הִקְשִׁיב לְטַעֲנוֹת הַצְּדָדִים וּפָנָה אֶל הַמְאָרֵחַ: מָה דַּעְתְּךָ עַל הַחֶשְׁד הַזֶּה ? עָנָה הָאִישׁ: שֶׁקֶר בְּפִיו. הַלְוַאי שֶׁלֹּא הָיִיתִי מַזְמִינוֹ לְבֵיתִי . פָּנָה רַבֵּנוּ אֶל הַתּוֹבֵעַ וְשָׁאַל, הַאִם יֵשׁ לְךָ עֵדִים שֶׁרָאוּ אֶת מְסִירַת הַתַּרְמִיל ? עָנָה הָאוֹרֵחַ , אֵין לִי עֵדִים, אַךְ עָמַדְנוּ תַּחַת הָעֵץ בְּשָׁעָה שֶׁמָּסַרְתִּי לוֹ אֶת כַּסְפִּי . אָמַר לוֹ רַבֵּנוּ, אָמַרְתָּ עֵץ ? לֵךְ מַהֵר וְהָבֵא אֶת הָעֵץ לְ'בֵּית דִּין' . הָאוֹרֵחַ, שֶׁהֶאֱמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּצַדִּיק, חָשַׁב שֶׁרַבֵּנוּ עוֹמֵד לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה פֶּלֶא עִם הָעֵץ, וְלָכֵן נֶחְפַּז לָצֵאת . בֵּינְתַיִם פָּנָה רַבֵּנוּ אֶל הַנִּתְבָּע וְשָׁאַל: אֱמֹר לִי, הַאִם לְדַעְתְּךָ כְּבָר הִגִּיעַ הָאִישׁ אֶל הָעֵץ ? עָנָה הַנִּתְבָּע: בְּהֶחְלֵט שֶׁלֹּא. מֶרְחָק רַב מִכָּאן וְעַד הָעֵץ .

נַעֲנָה רַבֵּנוּ וְאָמַר: פִּיךָ הֶכְשִׁלְךָ! לִדְבָרֶיךָ שֶׁלֹּא מָסַר לְךָ הָאִישׁ שׁוּם פֶּסַח - מִנַּיִן לְךָ לָדַעַת אֶת הַמֶּרְחָק לָעֵץ ? מִיָּד הוֹדָה הַמְאָרֵחַ בְּקַבָּלַת הַתַּרְמִיל עִם הַפֶּסַח. וְעַד שֶׁחָזַר הָאוֹרֵחַ יַחַד עִם הַ"עֵץ", כְּבָר עָמַד הַתַּרְמִיל בַּחֲדַר בֵּית הַדִּין.

(מתוך 'ליקוטים וסיפורים נפלאים')

ד"ת מוקדשים לעילוי נשמת מו"א ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.